

EIGENAAR APOTHEEK KRIJGT ACHTTIEN MAANDEN CEL VOOR ILLEGALE MEDICIJNHANDEL

HANDEL ZONDER GROOTHANDELSVERGUNNING EN WITWASSEN AFGESTRAFT

Een apotheek in Amsterdam verkocht op grote schaal hiv-medicatie vanuit de kelder, zonder recept en zonder groothandelsvergunning. Op de facturen stond "advieskosten". Dit is een overtreding van de Geneesmiddelenwet, gewoontewitwassen en valsheid in geschrifte, aldus de rechter. De eigenaar van de apotheek krijgt een gevangenisstraf van achttien maanden opgelegd.

Auteurs **Catelijne Bach** en **Wilbert van Eijk**

Wat speelde er hier?

Bij een controle kreeg een inspecteur van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) het vermoeden dat er bij de apotheek illegaal in geneesmiddelen werd gehandeld. Samen met de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD), stelde de IGJ een strafrechtelijk onderzoek in, onder meer door ter plaatse onderzoek te doen en medewerkers van de apotheek te horen. Daaruit bleek dat de apotheek niet beschikte over een groothandelsvergunning, maar wel op grote schaal geneesmiddelen inkocht, met name hiv-medicatie, zoals Atripla en Norvir, en andere middelen als Cellcept en Florinef.

REGELMATIG WAREN ER LEVERINGEN VANUIT EEN APARTE VOORRAAD IN DE KELDER

Er vonden grote voorraadcorrecties plaats, zonder dat daar een recept tegenover stond. Ook werden geneesmiddelen aangetroffen in de kelder van de apotheek, samen met een aparte, vaak handgeschreven administratie daarvan, met facturen met het opschrift "advieskosten".

Medewerkers van de apotheek verklaarden dat er vanuit de apotheek regelmatig grote bestellingen medicatie werden gedaan, die vervolgens in de kelder apart zijn gezet en door een persoon werden opgehaald. Dit werd meestal afgehandeld door de eigenaar van de apotheek.

Wat vindt het Openbaar Ministerie?

De officier van justitie vindt dat de hier als verdachte aangemerkte eigenaar van de apotheek feitelijk leiding heeft gegeven aan het opzettelijk overtreden van de Geneesmiddelenwet, door zonder groothandelsvergunning medicatie af te leveren. Dit feitelijk leiding geven betreft ook het medeplegen van gewoontewitwassen en valsheid in geschrifte. De verdachte moet daarom worden veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van achttien maanden. Er is een ernstig geneesmiddelentekort in Nederland en de verdachte heeft ervoor gezorgd dat medicijnen in het illegale circuit belandden. Hij heeft hiermee niet alleen bijgedragen aan marktverstoring en geneesmiddelentekorten, maar door dit handelen is er ook sprake geweest van oneerlijke concurrentie met bedrijven die wel een groothandelsvergunning hebben. De apotheek is als vehikel gebruikt om

Volgens de officier van justitie heeft de verdachte ervoor gezorgd dat medicijnen in het illegale circuit belanden, terwijl er een ernstig geneesmiddelen tekort is in Nederland.

veel geld te verdienen. De verdachte heeft daaraan waarschijnlijk meer dan € 1 miljoen overgehouden.

En de eigenaar van de apotheek?

De advocaat van de verdachte bepleit vrijspraak; de feiten, waarvoor hij terechtstaat, kunnen niet worden toegerekend aan de apotheek, omdat deze niet vallen onder de normale bedrijfsuitoefening van de apotheek. Verder zou er geen opzet in het spel zijn; de verdachte heeft geen medische achtergrond en liet het reilen en zeilen binnen de apotheek over aan de apotheker, in dienst bij de apotheek. De apotheker, vorige apotheker en ervaren werknemers van de apotheek hebben er nooit op gewezen dat medicatie niet op deze manier mocht worden verkocht. Er kan geen sprake zijn van een 'mede' plegen, omdat de verdachte alleen handelde.

VERDACHTE HEEFT WAARSCHIJNLIJK MEER DAN € 1 MILJOEN VERDIEND

Verdachte is gedurende de periode, waarin de strafbare feiten zijn begaan, naar zijn geboorteland geëmigreerd en gaf toen geen leiding meer aan de apotheek. Verder is er bij de facturen geen sprake geweest van misleiding; de koper wist dat de facturen betrekking hadden op de medicatie. Verder moet de officier van justitie niet ontvankelijk worden verklaard wegens verjaring.

En de rechtbank?

Uit verklaringen van de medewerkers van de apotheek blijkt dat er regelmatig aparte leveringen van medicatie plaatsvonden vanuit een aparte voorraad in de kelder

van de apotheek, zonder recept en zonder dat de apotheek beschikte over een groothandelsvergunning. Daarmee acht de rechter bewezen dat illegale medicijnhandel heeft plaatsgevonden. De rechter rekent het handelen toe aan de apotheek, omdat de verdachte via de apotheek de medicijnen heeft ingekocht en verkocht. Met de facturen is valsheid in geschrifte gepleegd; er was geen sprake van dienstverlening. Dit is doelbewust zo gedaan om de illegale medicijnhandel te verhullen. Dat de koper op de hoogte was, doet niet ter zake. Facturen zijn ook bedoeld voor anderen, zoals de boekhouder en de Belastingdienst. Omdat de opbrengsten uit de illegale medicijnverkoop structureel waren, is volgens de rechter sprake van gewoontewitwassen. Een grootschalige fraude rechtvaardigt een langdurige gevangenisstraf. Omdat de termijn, waarbinnen berechting had moeten plaatsvinden echter fors is overschreden, vindt de rechter 18 maanden gevangenisstraf op zijn plaats.

En verder?

De rechtbank weegt mee dat de verdachte de volksgezondheid in gevaar heeft gebracht. Hij heeft misbruik gemaakt van zijn positie door medewerkers van de apotheek voor zijn karretje te spannen in zijn illegale praktijken. Met het witwassen van criminele gelden heeft de verdachte verder de legale economie en de samenleving bedreigd, door de integriteit van het financiële en economische verkeer aan te tasten. ■

Catelijne Bach en Wilbert van Eijk zijn werkzaam als advocaat bij Van Iersel Luchtman Advocaten. Bach maakt deel uit van het Brancheteam Zorg van dit kantoor (www.vil.nl/zorg). Van Eijk is lid van het team Afval en Recycling en is onder meer gespecialiseerd in het economisch strafrecht.